

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

NAZIV PROPISA

Informacija o potrebnim finansijskim sredstvima za sprovođenje plana preventivnih mjera za suzbijanje bolesti kvrgave kože i bolesti plavog jezika i drugih naročito opasnih zaraznih bolesti u 2019. godini

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- U 2016. godini u Crnoj Gori su bile prisutne dvije naročito opasne zarazne bolesti životinja: bolest kvrgave kože i bolest plavog jezika. U 2017. godini, Vlada je usvojila Plan preventivnih mjera za suzbijanje ovih naročito opasnih zaraznih bolesti i obezbjedila finansijska sredstva iz budžetskih rezervi u iznosu od 844.155,00€ za prevenciju pojave ovih bolesti. Nakon sprovedene preventivne vakcinacije protiv bolesti kvrgave kože i bolesti plavog jezika i drugih bolesti u skladu sa Planom, u Crnoj Gori, 2017. godine nije bilo pojave bolesti kvrgave kože i bolesti plavog jezika. Preventivna vakcinacija je prema preporukama međunarodnih naučnih institucija jedina efikasna mjera za suzbijanje ovih bolesti, a u Crnoj Gori je dokazala svoju efikasnost. Nakon sprovedene vakcinacije nije bilo pojave ovih bolesti. U 2018. godini je takođe na bazi obezbjeđenih sredstava iz budžetske rezerve u iznosu od 817.843,44 € sprovedena preventivna vakcinacija. Na bazi tih mjera nije bilo pojava naročito opasnih zaraznih bolesti. Iako troškovi prevencije izgledaju visoki, troškovi suzbijanja bolesti u 2016. godini su bili značajno viši, a samo direktni su iznosili blizu 2 miliona €. Zbog toga, neophodno je sprovesti preventivnu vakcinaciju i u 2019. godini, prema usvojenom Planu za suzbijanje bolesti kvrgave kože i bolesti plavog jezika i drugih naročito opasnih zaraznih bolesti, koji je Vlada usvojila 20. decembra 2018. godine.
- Bolesti kvrgave kože i plavog jezika 2016. godine, kada su bile prisutne u Croj Gori, su izazvale velike negativne socio-ekonomske posledice, iskazane kroz direktne i indirektne troškove. Direktni troškovi suzbijanja bolesti kvrgave kože iznosili su preko 1,36 miliona €, dok su direktni troškovi suzbijanja bolesti plavog jezika bili preko 850 hiljada €. Bolest kvrgave kože potvrđena je na 428 gazdinstava i humano je usmrćeno i neškodljivo uklonjeno 557 goveda. Bolest plavog jezika je potvrđena na više od 700 gazdinstava, a humano je usmrćeno ili je uginulo 45 goveda, 5491 ovca i 16 koza. indirektni troškovi koji se odnose na: smanjenje stočnog fonda, činjenicu da je za najveći broj domaćinstava prihod od stočarstva jedini izvor prihoda, smanjenu produktivnost životinja, poremećaje u trgovini i prometu životinja i proizvoda od životinja, kao i izgublenu dobit od proizvoda, aspekt zaštite životne sredine, su takođe veliki, i moguće da prevazilaze direktne troškove.
- U 2017. godini, Vlada je usvojila Plan preventivnih mjera za suzbijanje ovih naročito opasnih zaraznih bolesti i obezbjedila finansijska sredstva iz budžetskih rezervi u iznosu od 844.155,00€ za prevenciju pojave ovih bolesti. Nakon sprovedene preventivne vakcinacije protiv bolesti kvrgave kože i bolesti plavog jezika i drugih mjera u skladu sa Planom, u Crnoj Gori, 2017. godine nije bilo pojave bolesti kvrgave kože i bolesti plavog jezika. U skladu sa preporukama relevantnih međunarodnih naučnih institucija, preventivne mjere su sprovedene i 2018. godine, a u skladu sa usvojenim Planom i obezbjeđenim sredstvima u iznosu od 817.843,44 € i rezultirale su kontrolom naročito opasnih zaraznih bolesti. U skladu sa najnovijim preporukama, neophodno je nastaviti vakcinaciju i druge mjere prevencije i 2019. godine. Bez preventivne vakcinacije, direktni troškovi bi mogli iznositi i preko 2,2 miliona €, kao što je to bio slučaj 2016. godine, kada su bolesti prisutne, ali i više.

Bez preventivne vakcinacije najveću štetu bi pretrpjeli držaoci životinja, kroz direktne i indirektno troškove. Kroz isplate naknada šteta, u skladu sa Zakonom o veterinarstvu, trebala bi biti izdvojena velika finansijska sredstva, kao što je to bilo 2016. godine. Dodatno, moglo bi doći do poremećaja u trgovini i prometu i dr.

- Obzirom da se preventivna vakcinacija protiv bolesti plavog jezika i bolesti kvrgava kože smatra prema naučnim saznanjima jedinom efikasnom mjerom za suzbijanje ovih bolesti, izostankom preventivne vakcinacije moglo bi doći do pojava ovih bolesti, što bi zasigurno imalo sve negativne posledice koje je imalo 2016. godine, kada su bolesti bile prisutne, a koje su se odnosile i na ogromna izdvajanja iz budžeta od preko 2,2 miliona €, gubitak stočnog fonda, izgubljenu dobit poljoprivrednika, poremećaje u trgovini i dr.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Osnovni cilj jeste prevencija od izbijanja u većem obimu bolesti kvrgave kože i bolesti plavog jezika sprovođenjem preventivne vakcinacije, kao jedine efikasne mjere za suzbijanje ovih bolesti, kao i monitoring odnosno rana detekcija avijarne influence, kao jedine raspoložive mjere za kontrolu ove bolesti.
- Vlada je usvojila Plan preventivnih mjera za suzbijanje bolesti kvrgave kože, bolesti plavog jezika i drugih potencijalno opasnih zaraznih bolesti u 2019. godini, na sjednici od 20. decembra 2018. godine, za koji je shodno Zaključku Vlade br. 07-6000, neophodno obezbijediti finansijska sredstva iz budžetske rezerve za njegovo sprovođenje.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Ne postoje druge opcije.
- Drugim polugodišnjim izvještajem o realizaciji aktivnosti sprovođenja plana preventivnih mjera za suzbijanje bolesti kvrgave kože i bolesti plavog jezika u 2018. godini, koji je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici od 20. decembra 2018. godine, data je informacija da su Plan preventivne vakcinacije i obezbjeđena finansijska sredstva za njegovo sprovođenje u potpunosti ispunili očekivanja, što će reći da je preventivna vakcinacija sprovedena 2018. godine bila efektivna mjera kojom je spriječena pojava bolesti životinja u 2018. godini. Ali je ovo bila i ekonomična mjera, jer u odnosu na troškove u 2016. godini, koji su za suzbijanje bolesti kvrgave kože i plavog jezika bili veći od 2,2 miliona, ne uključujući indirektno troškove (kao što je gubitak stočnog fonda, gubitak motivacije za bavljenje stočarstvom, izgubljena dobit, ekološki aspekti i dr), država uspjela da spriječi pojavu bolesti, a pri tome su troškovi u 2018, kao i u 2017. godini kada je takođe sprovedena preventivna vakcinacija, bili značajno manji.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.
- Sprovođenje preventivne vakcinacije obezbjediće najefikasnije suzbijanje dvije naročito opasne zarazne bolesti, što će direktno imati pozitivne efekte u očuvanju stočnog fonda Crne Gore, a indirektno pozitivne efekte u smanjenju izdavanja iz budžeta za sprovođenje propisanih mjera neškodljivog uklanjanja oboljelih životinja, za naknade šteta i druge mjere. Pozitivne efekte će osjetiti i cijelo društvo, jer sprečavanjem pojave bolesti izbjegavaju se poremećaji u prometu životinja i proizvoda životinjskog porijekla, uticaji na životnu sredinu i dr. Takođe, monitoring avijarne influence će obezbijediti ranu detekciju pojave virusa, čime će se svi potencijalni troškovi od izbijanja bolesti svesti na najmanju moguću mjeru.

- Sprovedenjem preventivne vakcinacije protiv bolesti plavog jezika i bolesti kvrgave kože obezbjeđuje se da troškova izazvanih ovim bolestima, po poljoprivredni proizvođače nema, ili da su troškovi svedeni na minimum. Ukoliko nema bolesti, takođe nema efekte ni po ostale građane i privredu.
- Da. Troškovi preventivne vakcinacije u 2017. godini od 844.155 €, i 81.843,44 € u 2018. godini, koji su doprinijeli da se bolesti kvrgave kože i plavog jezika ne pojave u Crnoj Gori, značajno su manji u odnosu na troškove kada su bolesti bile prisutne u Crnoj Gori 2016. godine, i iznosili su više od 2,2 miliona €.
- Da. Motivacija za bavljenjem stočarstvom je mnogo veća ukoliko nema prisutnih naročito opasnih zaraznih bolesti i ukoliko se provode mjere prevencije od pojave istih. Takođe, kada bolesti nijesu prisutne ne dolazi do poremeđaja u prometu i trgovini životinjama i proizvodima životinjskog porijekla, što pogoduje konkurentnosti.
- Nema uticaj na administrativna opterećenja i biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problem u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.
- Da. Potrebna finansijska sredstva, koja je neophodno izdvojiti iz budžetskih rezervi iznose 726.788,45 €.
- Finansijska sredstva treba obezbijediti odmah. Međutim, povlačenje sredstava, vršiće se kako budu mjere sprovedene. Prvo je potrebno obezbijediti hitnu nabavku vakcina. Nakon toga je u martu potrebno otpočeti vakcinaciju, koja traje oko 2 mjeseca za bolest plavog jezika. Za bolest kvrgave kože je planiran početak vakcinacije u maju. Vakcinaciju vrše ovlašćene veterinarske ambulante, koje nakon sprovedenja mjera vakcinacije ispostavljaju fakturu. Do kraja septembra se završava i fakturiše većina mjera predviđenih Planom preventivnih mjera.
- Donacija vakcina (80.000 doza) za suzbijanje bolesti kvrgave kože **Evropske komisije** je predmet izvještavanja Evropskoj komisiji.
- Ne
- Ne
- Prilikom obračuna finansijskih izdataka, korišćeni su podaci o broju životinja i gazdinstava, tržišne cijene dostupnih vakcina i cijene za sprovedenje drugih mjera. Rukovodilo se i iskustvom od 2017. i 2018. godine u procjeni izdataka.
- Nijesu postojali problem u obračunu izdataka.
- Nije bilo primjedbi na tekst.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza podrške i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.
- Mjera preventivne vakcinacije, kao i preporuke relevantnih međunarodnih institucija (OIE – Međunarodne organizacije za zdravlje životinja, EFSA – Evropske agencije za bezbjednost hrane, kao i EK – Evropske komisije), je jedina efikasna mjera za suzbijanje bolesti plavog jezika i bolesti kvrgave kože. Za bolest kvrgave kože kroz radnu grupu GF-TADs LSD, (EK, OIE, FAO) koje je Crna Gora član, definišu se sve mjere vezano za bolest kvrgave kože. Takođe, konsultacije su izvršene

sa veterinarima koji vrše mjeru vakcinacije na terenu, odnosno ovlašćenim veterinarskim ambulantomama za sprovođenje mjera obavezne zdravstvene zaštite životinja.

- Osim međunarodnih institucija konsultacije su obavljene sa veterinarskim ambulantomama i držaocima životinja. Cijene vakcinacije su česti predmet pregovora, obzirom na situaciju da su usitnjena gazdinstva i da veterinari koji sprovode mjeru vakcinacije često imaju veoma visoke troškove za sprovođenja ovih mjera.
- Preporuka jeste pravovremenost vakcinacije, a to znači prije aktivnosti vektora (insekata koji prenose bolesti) i prije nego što otpočne izdizanje životinja na katune, što je prihvaćeno.

7. Monitoring i evaulacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa kako bi se isunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjavanje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoring i evaulacije primjene propisa?

- Dostupnost vakcine na evropskom tržištu (obzirom da postoje samo dva registrovana proizvođača vakcine za bolest plavog jezika serotip 4) i pravovremenost vakcinacije pravovremenost vakcinacije, a to znači prije aktivnosti vektora i prije nego što otpočne izdizanje životinja na katune .
- Pregovaranje za zainteresovanim stranama (držaocima životinja i veterinarskim ambulantomama, kao i sa proizvođačima, odnosno distributerima vakcina, ali i sa međunarodnim partnerima, prevenstveno EK od koje je obezbjeđena donacija za bolest kvrgave kože).
- Slučajevi pojave bolesti i pokrivenost strada mjerom vakcinacije
- Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

Glavni indikatori kojima će se mjeriti ispunjavanje ciljeva:

- Procenat pokrivenosti stada vakcinacijom protiv bolesti plavog jezika i bolesti kvrgave kože (više od 85% vakcinisanog stada se smatra adekvatnom imunološkom zaštitom)
- Slučajevi izbijanja bolesti plavog jezika i bolesti kvrgave kože (poželjno je da nema ni jedan).

Datum i mjesto

Podgorica, 5. februar 2019. godine



MINISTAR

mr. Milutin Simović